

IJsvogelfonds: steun voor lokale innovatieve projecten Toekenningen innovatieve projecten bekend

In april 2023 werd financiële steun uit het IJsvogelfonds aan de volgende innovatieve en inspirerende projecten toegekend:

Boek 'Avifauna Zuidwest-Drenthe'

Vogelwerkgroep Uffelte e.o. zal in dit boek op een toegankelijke en aantrekkelijk manier een overzicht geven van het voorkomen van broedvogels in de gemeente Westerveld van 1968 tot 2022. In meer dan een half eeuw tijd is de broedvogelbevolking hier grootscheeps veranderd. Niet in het minst door grote landschappelijke veranderingen. Het combineren van de verandering van het landschap en die van de broedvogelbevolking geeft inzichten die nog niet bekend waren. Het gebruik van veel foto's van professionele en amateurfotografen maakt het boek aantrekkelijk en geschikt voor een brede doelgroep. Zuidwest-Drenthe ligt globaal tussen Meppel, Hoogeveen en Beilen. Met zijn bossen en heidevelden is het een van de vogelrijkste delen van ons land. Nergens in Nederland is gedurende zo'n lange tijd in zo'n groot gebied de stand van zoveel broedvogelsoorten geteld als in Zuidwest-Drenthe. Hoog tijd daarom voor een overzicht in de vorm van dit boek.

Financiële bijdrage € 1.250,00.

Beschermingsplan grutto's Polderpark Crosesteyn

In polderpark Cronesteyn heeft de Gemeente Leiden in samenwerking met onze Stichting vorig jaar uitgebreide maatregelen genomen om het leefgebied voor weidevogels te verbeteren. In de weidevogelgraslanden wordt nog altijd gefoerageerd en gebroed, maar veel minder dan vroeger. De Gemeente heeft stuwtjes geplaatst in de omliggende sloten waardoor het grondwaterpeil in die graslanden wordt verhoogd en er meer voedsel voor de vogels beschikbaar komt. Tevens zal er veel later worden gemaaid zodat er betere dekking voor de kuikens zal ontstaan. Een nieuwe uitdaging voor de vogelwerkgroep en de Stichting is echter het beschermen van die weilanden tegen predatie door de vos. Een team van vaste, ervaren vrijwilligers zal daartoe een vossenomrastering plaatsen en onderhouden. Weidevogels zoals grutto, tureluur, Kievit en scholekster zullen hierdoor meer vliegvlugge jongen kunnen grootbrengen.

Financiële bijdrage € 1.000,00.

Telescoopstok voor nestinspecties

De Werkgroep Roofvogels Hoeksche Waard onderzoekt en beschermt sinds 2000 roofvogels in de Hoeksche Waard. Nestjongen worden geringd en indien mogelijk van kleurringen voorzien. Met kleurringen worden aanzienlijk meer terugmeldingen gegenereerd waarbij een beter beeld wordt opgebouwd van de bewegingen van vogels. Gegevens gaan naar Werkgroep Roofvogels Nederland, het Vogeltrekstation en Sovon. Voor het onderzoek tijdens de nestfase gaat men een tweede telescoopstok in gebruik nemen en we voorzien van een op afstand bediende, kantelbare camera. Hierdoor is nog sneller inspectie te doen, met nog minder

verstoring. De camera/telescoopstok leveren meer en betrouwbaardere gegevens op (in vergelijking tot alleen van de grondwaarnemen). Dit draagt weer bij aan méér en betere kennis over de vogels. Tevens kunnen de verkregen beelden en kennis worden gebruikt bij de bescherming van de nestlocaties.

Financiële bijdrage € 1.000,00.

Update website Scholekster op het Dak

De website Scholekster op het Dak (www.scholeksterophetdak.org) van Stichting Onderzoek Scholekster (SOS) is erin geslaagd veel meldingen van Scholeksters in de stad te krijgen. Echter, vaak blijft het bij een eenmalige melding, zodat geen informatie verkregen wordt over het uiteindelijke broedsucces. Generieke herinneringsmails, die regelmatig verstuurd werden, hebben niet gezorgd voor meer vervolgwaarnemingen bij een nest. Daarom wordt de website zodanig aangepast dat melders een geautomatiseerde mail krijgen. Het doel hiervan is om meer informatie over het broedsucces van in steden broedende Scholeksters te krijgen. In laag Nederland lopen de aantallen in de stad broedende Scholeksters terug, dus het is belangrijk om zoveel mogelijk goede informatie te krijgen over de factoren die het broedsucces bepalen.

Financiële bijdrage € 4.000,00.

Onderzoeksplan Project Torenvalken Groningen 2020-2028

Torenvalken sinds 2017 op de Rode Lijst als 'kwetsbaar'. Ondanks fluctuaties in het aanbod van veldmuizen is er sinds het midden van de vorige eeuw sprake van een gestage teruggang. Het aantal recente geografisch gebonden studies, waarin Torenvalken over langere periode worden gevolgd is echter beperkt. Met dit meerjarige project Stichting De Rode Wiek in deze leemte voorzien. Men gaat de teruggang van torenvalken onderzoeken door in de Provincie Groningen grootschalig het broedverloop en -succes van Torenvalken te monitoren en documenteren en zo mogelijk opgroeiende jongen te ringen. Hierdoor hoopt men inzicht te krijgen in het voedselpatroon, broedbiologie, trek, overleving en reproductie van Torenvalken o.a. door het ringen van zo veel mogelijk jonge Torenvalken.

Financiële bijdrage € 1.500,00.

Kinderen dichterbij de natuur

Kinderen in verbinding brengen met de natuur is de passie van Basisschool 't Bijenveld in het Gelderse Leuth. Naar hun idee is er meer te leren dan alleen uit rekenboekjes of taalboekjes. Bovendien stimuleert het ander gedrag dan in de klas zichtbaar is. Met grote regelmaat trekt men er dan ook met de leerlingen op uit. Gewapend met leskisten worden leerlingen verbonden met de natuur in zijn algemeenheid en met planten, dieren en insecten in het bijzonder. Het probleem is dat naar mate je dichterbij komt, de vogels verderaf komen... Droom en wens van de school is om van een vogelkijkhut een buitenlokaal te maken waar men met leerlingen terecht kan. Om kinderen structureel (ieder jaar andere leerlingen) kennis laten maken met vogels in hun directe leefomgeving worden een aantal verrekijkers aangeschaft.

Financiële bijdrage € 1.000,00.

Expositie De Vogels van Delft en omgeving 1962 – 2022

Aanleiding tot de expositie is het 60 jarig bestaan van de Vogelwacht Delft en Omstreken. In het jubileumjaar is door een aantal prominente leden het boek 'De vogels van Delft en omgeving – 1962 – 2022' uitgebracht. Het geeft een beeld van de ontwikkeling van 60 jaar vogels kijken en tellen in het werkgebied van de Vogelwacht Delft en omstreken. Echter de verhalen in het boek informatie waren zo interessant

dat is besloten om dit voor een veel breder publiek te ontsluiten door een expositie. Deze expositie beoogt vooral mensen te inspireren en te enthousiasmeren over vogels in en rond Delft op basis van een aantal thema's en verhalen die betrekking hebben op de hele 60-jarige periode. Het centrale thema is: 'Vogels als graadmeter voor een veranderde omgeving'. Ook voor kinderen (schoolklassen of losse groepen) wordt materiaal (kinderhoek en kijkdoos) ontwikkeld en deze krijgt een prominente plaats in de tentoonstelling.

Financiële bijdrage € 1.000,00.

Boek 'Zeldzame vogels in Overijssel'

Tal van activiteiten – waaronder het bestuderen van voorkomen en verspreiding van soorten, de bescherming van vogels, het vaststellen van zogeheten dwaalgasten die kunnen wijzen op nieuwe ontwikkelingen in de vogelwereld – hebben geleid tot een schat aan kennis over de Overijsselse vogelwereld. Het gericht bestuderen van vogels in het veld met deze verse kennis 'in de rugzak' heeft tal van waarnemingen van zelden of nooit eerder vastgestelde soorten opgeleverd. De gegevens over de zeldzame soorten in Overijssel zijn nooit eerder in hun samenhang en vanuit moderne inzichten voor een breed publiek bij elkaar gebracht. Dankzij het documenteren van zeldzame vogels kan de dynamiek in de verspreiding worden gemarkeerd. Dit heeft, behalve met ontwikkelingen in het klimaat en het beheer van het landschap (inclusief de stad), te maken met een natuurlijke elasticiteit in de randzones van het verspreidingsgebied. Het boek 'Zeldzame vogels in Overijssel' zal dit alles presenteren.

Financiële bijdrage € 1.000,00.

In oktober 2023 werd financiële steun uit het IJsvogelfonds aan de volgende innovatieve en inspirerende projecten toegekend:

Platform vogelsystematiek

In de discussies over biodiversiteit en vogelbescherming speelt systematiek van ouds een rol. Daarbij gaat het om onderzoek naar de verwantschap tussen vogelsoorten en/of vogelfamilies. Maar dat niet alleen. Ook nieuw inzicht in de (unieke) kenmerken van sommige soorten en families kan onze interesse stimuleren evenals onderzoeksuitkomsten over de evolutie van soorten. Met dit alles zijn er de afgelopen 30 jaar mondiaal veel nieuwe inzichten ontstaan, maar die kennis is niet breed toegankelijk. De Avifaunistische Kring Nederland (AKN) wil daarom de communicatie over nieuwe inzichten versterken door het creëren van een digitaal platform. Het product is een website over vogelsystematiek en het ontwerp van een bijbehorende beheerorganisatie. Beoogd resultaat is tweemaal. Ten eerste een tegemoetkoming aan de gesignaleerde behoefte onder niet-specialisten. Ten tweede een stimulans voor meer onderzoek aan systematiek.

Financiële bijdrage € 1.500,00.

Boek: 'Mijn Grauwe Ganzen'

Berend Voslamber heeft 40 jaar lang onderzoek gedaan aan grauwe ganzen, grotendeels in zijn vrije tijd en zeer regelmatig met honderden vrijwilligers/vogelwerkgroepen. Over dit werk heeft hij nu een boek geschreven. Aan bod komt het leven van de grauwe gans. Waar broeden ze, waar brengen ze jongen groot, waar trekken ze naar toe, wat eten ze, waarom ringen we. Kortom wat is een grauwe gans. De zogenaamde 'problemen' rond de soort komen niet aan bod. Het idee is namelijk om de grauwe gans eens van een andere kant te bekijken. Het zijn interessante vogels, die bijna in Nederland waren uitgestorven, maar nu massaal in

Nederland broeden. Toch weten veel vogelaars en mensen die met deze vogel te maken hebben maar weinig over de biologie en ecologie van de soort. In de uitgave 'Mijn Grauwe ganzen' wordt tientallen jaren in het veld opgedane kennis omgezet in een tekst die voor een algemeen publiek geschikt is.

Financiële bijdrage € 1.000,00.

Praktische toolbox voor de bescherming van Roofvogels

Begin 2023 is de nieuwe Werkgroep Roofvogels Rijnland van start gegaan, als officiële werkgroep binnen de Werkgroep Roofvogels Nederland (WRN). Het werkgebied beslaat globaal Noord-Holland zuid en Zuid-Holland noord. Onder roofvogels worden zowel de dag- als de nachtroofvogels bedoeld. De nieuwe werkgroep richt zich op de studie en bescherming van roofvogels in Rijnland. De bescherming bestaat uit advisering en voorlichting van grond- en kasteigenaren, het betrekken bij de monitoring en het ringen, en advisering bij problemen zoals verstoring. Betere data over het broedsucces en meer informatie over bescherming leidt hopelijk tot een verbetering van de roofvogelstand in Rijnland. Omdat de werkgroep nieuw is, heeft zij haar eigen (veilige) materialen nodig voor het veldwerk.

Financiële bijdrage € 1.500,00.

Nestonderzoek d.m.v een digitale camera

Na enkele jaren geleden gestart te zijn met nest onderzoek bij torenvalken, kerkuilen, bosuilen en steenuilen blijkt het steeds lastiger te worden voor leden van Vogelwerkgroep Tösse Bös en Maas in Noord-Limburg om bij de - vaak hoog hangende - nestkasten te komen. Het moet mogelijk om deze kasten sneller en veiliger te kunnen controleren. Daarom schaft de Vogelwerkgroep twee telescoopstokken van ongeveer 12 meter aan voorziet beiden van een digitale camera. De camera kan het beeld direct op een telefoon of tablet weergeven zodat de broedsituatie snel en veilig gemonitord kan worden. De camera beschikt ook over infrarood-opnamemogelijkheid in verband met de lichtomstandigheden in kerkuilenkasten en dat hierdoor de kerkuilen minder snel verstoord raken.

Financiële bijdrage € 1.000,00.

Geolocateronderzoek oeverzwaluwen

De Oeverzwaluw is een wereldwijdverbreide zwaluwensoor die zich kenmerkt door hun opportunistische leefstijl. Het is nog steeds een van de meest algemene zwaluwsoorten van Nederland. Althans nog wel. Net als diverse andere 'Afrika-gangers', is er sinds begin deze eeuw een significante afname te zien. Dit lijkt in lijn te zijn met de aantalsontwikkeling van de wereldpopulatie. De verklaring daarvoor is niet helemaal duidelijk. Om beter te begrijpen waardoor deze negatieve populatietrend zich zo ontwikkelt draagt Vogelringstation De Haar bij aan het zorgvuldig in beeld brengen van de overleving, broedsucces, maar ook de fenologie en migratie van de Nederlandse populatie. Om de kennislacunes omtrent trekgedrag en -route te verkleinen, gaan zij gebruikmaken van geavanceerde traceertechnieken die het trekpatroon en pleister- en overwinteringsgebied van individuele oeverzwaluwen in kaart kunnen brengen. Op deze manier kunnen zij een completer beeld scheppen van de factoren die overleving en fenologie van deze vogels beïnvloeden.

Financiële bijdrage € 1.500,00.

Nestkastproject Woerden e.o.

De kerkuil, bosuil, steenuil en torenvalk zijn vogels die gemakkelijk broeden in een nestkast. Door op goede locaties nestkasten op te hangen en te onderhouden willen we de populatie op pijl houden en kunnen deze misschien uitbreiden. Ook de

eigenaren van de schuren/stallen zijn er erg blij mee. De dak/isolatieplaten worden met rust gelaten en de poep en braakballen worden niet meer op allerlei spullen en plekken in de schuur gevonden maar concentreren zich meer bij de nestkasten. De Nestkastenwerkgroep Woerden controleert de de nestkasten van de kerkuil, steenuil, torenvalk en bosuil in Woerden en ruime omgeving. De nestkasten worden schoongemaakt, waar nodig gerepareerd of ze worden vervangen. Tevens geeft deze werkgroep voorlichting over hoe men er voor kunnen zorgen dat deze vogels het beter naar hun zin krijgen.

Financiële bijdrage € 1.500,00.

Boomcamera met steel

Tijdens het broedseizoen van de Bosuil worden de nestkasten gecontroleerd op bezetting en eventuele aanwezige eieren en/of jongen. Deze controles worden uitgevoerd in het Gooi, de Vechtstreek en de regio Huis ter Heide/Bilthoven. Het gaat er hierbij om zo'n 45 bosuilenkasten zonder verstoring van het legsel te kunnen volgen. De kasten worden zo geruisloos mogelijk benaderd en voorzichtig op aanwezigheid van Bosuilen gecontroleerd. Ter vervanging van de bestaande camera wordt een nieuwe aangeschaft. Tevens is deze boomcamera minder gevoelig voor beschadiging. En het is dus sneller en minder belastend voor de vogels. Het gaat in eerste instantie voor onderzoek bij de Bosuil, echter het kan dan ook gebruikt worden voor Ooievaarsnesten en ook voor Vleermuiskastenonderzoek.

Financiële bijdrage € 1.000,00.